

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ภาค ๔

ฎีกา

ดร. จิตฤดี วีระเวสส์

อธิบดีผู้พิพากษาภาค ๖

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา

ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๖ บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๒๑๗ ถึง ๒๒๑ คู่ความมีอำนาจฎีกาคัดค้านคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอุทธรณ์ภายในหนึ่งเดือน นับแต่วันอ่านหรือถือว่าได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นให้คู่ความฝ่ายที่ฎีกาฟัง

ฎีกานั้น ให้ยื่นต่อศาลชั้นต้น และให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๕๘ มาตรา ๒๐๐ และมาตรา ๒๐๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๘ บัญญัติว่า “ในคดีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามศาลล่างหรือเพียงแต่แก้ไขเล็กน้อย และให้ลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกินห้าปี หรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่โทษจำคุกไม่เกินห้าปี ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง

ในคดีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามศาลล่างหรือเพียงแต่แก้ไขเล็กน้อยและให้ลงโทษจำคุกจำเลยเกินห้าปี ไม่ว่าจะมิโทษอย่างอื่นด้วยหรือไม่ ห้ามมิให้โจทก์ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง”

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

๑. ข้อจำกัดสิทธิฎีกาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๘

๑.๑ มาตรา ๒๑๘ ทั้งสองวรรค ใช้ในกรณี
ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามศาลล่าง หรือ
เพียงแต่แก้ไขเล็กน้อยเท่านั้น

หากศาลอุทธรณ์แก้ไขมาก หรือพิพากษา
กลับ ย่อมไม่ต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๓๒๗๗/๒๕๖๖ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดฐานกระทำ
อนาจารแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบสามปีตาม ป.อ. มาตรา ๒๗๕ วรรคสอง
(จำคุกตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๑๐ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ) ลงโทษจำคุก ๑ ปี ๖ เดือน แต่ให้เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นส่ง
ตัวจำเลยไปควบคุมเพื่อฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนมี
กำหนด ๑ ปี ๖ เดือน ตาม พ.ร.บ.ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณา
คดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๑๔๒ (๑) ศาลอุทธรณ์คดี
ชั้นอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่าจำเลยมีความผิดฐานกระทำอนาจารแก่เด็ก
อายุยังไม่เกินสิบสามปีโดยใช้วัตถุสิ่งของของเด็คนั้น ตาม ป.อ.
มาตรา ๒๗๕ วรรคห้า (จำคุกตั้งแต่ ๗ ปี ถึง ๒๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๑๔๐,๐๐๐
บาท ถึง ๔๐๐,๐๐๐ บาท) ลงโทษจำคุก ๒ ปี ...

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

...แต่ให้เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นส่งตัวจำเลยไปควบคุมเพื่อ
ฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนมีกำหนด ๒
ปี ตาม พ.ร.บ.ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณา
คดีเยาวชนและครอบครัวฯ มาตรา ๑๔๒ (๑) ดังนี้ แม้ศาล
อุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิพากษาแก้เฉพาะวรรคความผิด
ในมาตราเดียวกัน แต่ความผิดในวรรคสองและวรรคห้ามี
อัตราโทษขั้นต่ำและขั้นสูงแตกต่างกันมาก จึงเป็นการแก้
วรรคและแก้ไขระยะเวลาฝึกอบรมอันเป็นการแก้ไขมาก ...

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

...แต่การที่ศาลล่างทั้งสองต่างเปลี่ยนโทษจำคุกเป็นส่งตัว
จำเลยไปควบคุมเพื่อฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและ
เยาวชน ซึ่งเป็นวิธีการสำหรับเด็กและเยาวชน มิใช่การ
ลงโทษตาม ป.อ. มาตรา ๑๘ เมื่อศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์
คดีชำนัญพิเศษมิได้พิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยเกิน ๒ ปี จึง
ต้องห้ามมิให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา
๒๑๕ ประกอบ พ.ร.บ.ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธี
พิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวฯ มาตรา ๑๘๒/๑

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๘๓๔๔/๒๕๔๔ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยทั้งสองมี
ความผิดฐานร่วมกันชิงทรัพย์เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความ
ตายตาม ป.อ. มาตรา ๓๓๙ วรรคท้าย, ๘๓ ลงโทษประหาร
ชีวิต ศาลอุทธรณ์ภาค ๖ พิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยทั้งสอง
ร่วมกันลักทรัพย์ในเคหสถานเวลากลางคืนตาม ป.อ.
มาตรา ๓๓๕ (๑) (๗) (๘) วรรคสอง, ๘๓ ลดโทษให้คนละ
หนึ่งในสามแล้ว คงจำคุกคนละ ๔ ปี เป็นการแก้ทั้ง
บทความผิดและกำหนดโทษ เป็นการแก้ไขมาก คู่ความไม่
ต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๘

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๓๘๗๔/๒๕๒๙ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า
จำเลยมีความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนาตาม ป.อ.
มาตรา ๒๘๘ จำคุก ๑๕ ปี ศาลอุทธรณ์พิพากษา
แก้เป็นจำเลยมีความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยบันดาล
โทสะตาม ป.อ. มาตรา ๒๘๘, ๗๒ จำคุก ๓ ปี เป็น
การแก้ทั้งบทกฎหมายและกำหนดโทษที่ลงโทษ
จำเลย เป็นการแก้ไขมาก คู่ความไม่ต้องห้ามฎีกา
ในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๘

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

๑.๒ เมื่อเข้าเกณฑ์ต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง
แล้ว ต้องพิจารณาต่อไปว่าเข้าเกณฑ์ต้องห้ามฎีกาใน
วรรคใด เพราะจะมีผลทางกฎหมายต่างกัน

๑.๒.๑ หากศาลอุทธรณ์พิพากษาลงโทษจำคุก
จำเลยไม่เกิน ๕ ปี ย่อมเข้าเกณฑ์ต้องห้ามฎีกาตาม
มาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง ซึ่งห้ามคู่ความ (ทั้งโจทก์และ
จำเลย) มิให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง (ฎีกาที่ ๑๖๘๙/
๒๕๖๖)

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๒๓๕๗/๒๕๖๘ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๓๓๕ (๑๒) วรรคแรก ประกอบมาตรา ๓๓๖ ทวิ วางโทษจำคุก ๑ ปี ๖ เดือน เพิ่มโทษและลดโทษจำเลยแล้ว คงจำคุก ๑๓ เดือน ๑๕ วัน ศาลอุทธรณ์ภาค ๗ พิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยมีความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๓๓๕ (๑๒) วรรคสาม ประกอบมาตรา ๓๓๖ ทวิ วางโทษจำคุก ๔ ปี ๖ เดือน เพิ่มโทษและลดโทษจำเลยแล้ว คงจำคุก ๓ ปี ๔ เดือน ๑๕ วัน เป็นกรณีศาลอุทธรณ์ภาค ๗ พิพากษาแก้เฉพาะวรรคของความผิด ในบทมาตราเดียวกันมิได้เป็นการแก้บทความผิด แม้ศาลอุทธรณ์ภาค ๗ จะแก้โทษด้วย ก็เป็นการแก้ไขเล็กน้อยและคงลงโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี คดีจึงต้องห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๑๑๖๓/๒๕๖๘ ฎีกาของจำเลยที่ ๒ โต้แย้งดุลพินิจในการรับฟังพยานหลักฐานของศาลอุทธรณ์ภาค ๗ ที่ฟังว่า จำเลยที่ ๒ เป็นตัวการร่วมกระทำความผิดกับจำเลยที่ ๑ อันเป็นปัญหาข้อเท็จจริงมิใช่ปัญหาข้อกฎหมาย เมื่อศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษปรับจำเลยที่ ๒ เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท ศาลอุทธรณ์ภาค ๗ แก้เป็นปรับ ๗,๕๐๐ บาท ถือเป็นการแก้ไขเล็กน้อย โดยไม่มีการลงโทษจำคุกจำเลยที่ ๒ เกินกว่า ๕ ปี จึงต้องห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๒๙๑๕/๒๕๖๖ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๒๗๗ วรรคสี่ (ชำเราเด็กไม่เกิน ๑๓ ปี โดยมีปิ่น/ระเบิด/ ไทรม มีโทษจำคุกตลอดชีวิต) จำคุก ๒๕ ปี ศาลอุทธรณ์ภาค ๖ พิพากษาแก้เป็นว่าจำเลยมีความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๒๗๗ วรรคสอง (ชำเราเด็กไม่เกิน ๑๓ ปี มีโทษ ๗ ถึง ๒๐ ปี) จำคุก ๓ ปี ๖ เดือน เป็นการที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๖ พิพากษาแก้วาระของความผิดในบท มาตราเดียวกัน ไม่ถือเป็นการแก้บทความผิด แม้ศาลอุทธรณ์ภาค ๖ จะแก้โทษด้วยก็เป็นการแก้ไขเล็กน้อย และคงให้จำคุกไม่เกิน ๕ ปี จึงต้องห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง การที่ศาลชั้นต้นรับฎีกาของโจทก์จึงไม่ชอบ ศาลฎีกา ไม่รับวินิจฉัย

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

๑.๒.๒ หากศาลอุทธรณ์พิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยเกิน ๕ ปี ย่อม เข้าเกณฑ์ต้องห้ามฎีกาตามมาตรา ๒๑๘ วรรคสอง ซึ่งต้องห้ามฎีกา เฉพาะโจทก์ (รวมถึงโจทก์ร่วม) แต่ไม่ห้ามจำเลยฎีกาในปัญหา ข้อเท็จจริง

ฎีกาที่ ๒๑๑๐/๒๕๔๘ ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ พิพากษายืนตามศาลล่างให้ จำคุกจำเลยเกินห้าปี โจทก์จึงต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๘ วรรคสอง ข้อห้ามฎีกาดังกล่าวนี้นิยมใช้บังคับ โจทก์ร่วมด้วย เพราะ ป.วิ.อ. มาตรา ๒ (๑๔) ได้นิยามศัพท์คำว่า “โจทก์” ไว้ว่า หมายความว่า พนักงานอัยการ หรือผู้เสียหายซึ่งฟ้อง คดีอาญาต่อศาล หรือทั้งคู่ในเมื่อพนักงานอัยการและผู้เสียหายเป็น โจทก์ร่วมกัน

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๖๐๒๘/๒๕๕๒ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๓๔๐ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๓๔๐ ตี, ๘๓ ลงโทษจำคุก ๙ ปี ศาลอุทธรณ์ภาค ๗ พิพากษาแก้เป็นว่าจำเลยมีความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๓๔๐ วรรคแรก ประกอบมาตรา ๓๔๐ ตี, ๘๓ ลงโทษจำคุก ๙ ปี จึงเป็นกรณีที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๗ พิพากษาแก้เฉพาะบทจากความผิดฐานปล้นทรัพย์โดยผู้กระทำความผิดคนหนึ่งมีอาวุธติดตัวไปด้วย เป็นความผิดฐานปล้นทรัพย์โดยไม่ประกอบด้วยเหตุกรรจ์ คือ ขณะกระทำความผิดจำเลยกับพวกไม่มีอาวุธ อันเป็นกรณีที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๗ แก้ไขเล็กน้อยและให้ลงโทษจำคุกจำเลยเกิน ๕ ปี คดีจึงต้องห้ามมิให้โจทก์ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๘ วรรคสอง

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๒๗๔๘/๒๕๖๔ ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓ ในความผิดฐานร่วมกันฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน ให้ประหารชีวิต ศาลอุทธรณ์ภาค ๕ พิพากษาแก้เป็นจำคุกตลอดชีวิต เป็นการแก้ไขเฉพาะโทษ จึงเป็นการแก้ไขเล็กน้อยและให้ลงโทษจำคุกจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓ เกินห้าปี กรณีห้ามมิให้โจทก์ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๘ วรรคสอง ที่โจทก์ร่วมฎีกาว่า คำรับสารภาพของจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓ มีเหตุบรรเทาโทษสมควรลดโทษให้กึ่งหนึ่งตามที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๕ พิพากษาหรือไม่นั้น เป็นการโต้แย้งดุลพินิจในการกำหนดโทษของศาลอุทธรณ์ภาค ๕ เป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงต้องห้ามฎีกาตามบทบัญญัติดังกล่าว

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

๑.๓ หลักในการนับกำหนดโทษจำคุกตามมาตรา ๒๑๘ (นำไปใช้กับ มาตรา ๒๑๙ ด้วย)

การนับกำหนดโทษจำคุกตามมาตรา ๒๑๘, ๒๑๙ ในการวินิจฉัยว่า คดีต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงหรือไม่นั้น ให้พิจารณาดังนี้

๑.๓.๑ ห้ามมิให้คำนวณกำหนดเวลาที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง เกี่ยวกับวิธีการเพื่อความปลอดภัยรวมเข้าด้วย

๑.๓.๒ ห้ามมิให้คำนวณกำหนดเวลาที่ศาลมีคำพิพากษাবวกโทษที่ รอการลงโทษไว้ในคดีก่อนรวมเข้าด้วย เพราะไม่ใช่การใช้ดุลพินิจของ ศาลในการกำหนดโทษ แต่กฎหมายกำหนดให้ศาลที่พิพากษาคดีหลัง ต้องบวกโทษที่รอในคดีก่อนเข้าด้วยกัน (ฎีกาที่ ๗๘๓๘/๒๕๔๗)

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๖๒๔๒/๒๕๔๔ ศาลชั้นต้นลงโทษจำเลยฐานมีเมทแอม เฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย จำคุก ๕ ปี และฐาน จำหน่ายเมทแอมเฟตามีนจำคุก ๕ ปี รวมจำคุก ๑๐ ปี เพิ่ม โทษจำคุกอีกหนึ่งเป็นจำคุก ๑๕ ปี เมื่อลดโทษให้จำเลยอีกหนึ่ง แล้วคงให้จำคุก ๗ ปี ๖ เดือน กับให้บวกโทษของจำเลยที่รอ การลงโทษไว้ในคดีก่อนเข้ากับโทษในคดีนี้ ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ พิพากษายืน จึงมีผลเท่ากับว่าศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ยังคงให้ ลงโทษจำคุกจำเลยแต่ละกระทงไม่เกิน ๕ ปี จึงต้องห้ามมิให้ คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

หมายเหตุ การพิจารณาว่าคดีต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๘ ต้องพิจารณาตามโทษที่เป็นรายกระทง มิใช่พิจารณาโทษที่รวมทั้งคดี (ฎีกาที่ ๔๔๔/๒๕๖๓)

ฎีกาที่ ๑๒๐๙/๒๕๖๓ ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลยฐานมีเลื่อยโซยนต์ไว้ในครอบครอง โดยไม่ได้รับใบอนุญาต จำคุก ๖ เดือน ฐานเข้าไปยึดถือครอบครองทำประโยชน์ ก่อสร้าง แผ้วถาง ทำให้เสื่อมเสียแก่สภาพป่าสงวนแห่งชาติ และฐานทำไม้หวงห้ามภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดตามป.อ. มาตรา ๙๐ จำคุก ๕ ปี ฐานมีไม้หวงห้ามอันยังไม่ได้แปรรูป จำคุก ๕ ปี รวมจำคุก ๑๐ ปี ๖ เดือน ลดโทษให้ตาม ป.อ. มาตรา ๗๘ กึ่งหนึ่ง คงจำคุก ๕ ปี ๓ เดือน ให้จำเลย คนงาน ผู้รับจ้าง ผู้แทนและบริวารออกไปจากเขตป่าสงวนแห่งชาติ และให้ชดเชยค่าเสียหาย ๔๕๗,๒๓๖.๒๗ บาท แก่รัฐ ธิปไตยของกลาง ศาลอุทธรณ์ภาค ๘ พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ยกคำพิพากษาศาลชั้นต้นที่พิพากษาให้จำเลยชดเชยค่าเสียหายแก่รัฐเป็นเงิน ๔๕๗,๒๓๖.๒๗ บาท นอกจากนี้ที่แก้ให้ เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น เป็นกรณีที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๘ พิพากษาแก้เฉพาะคดี ส่วนแพ่งเท่านั้น คดีในส่วนอาญา ศาลอุทธรณ์ภาค ๘ พิพากษายืน...

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

...เท่ากับลงโทษจำคุกจำเลยแต่ละกระทงไม่เกินห้าปี แม้รวมโทษทุกกระทงแล้วจะจำคุกรวม ๕ ปี ๓ เดือน ซึ่งเกินกว่าห้าปีก็ตาม ก็ต้องห้ามมิให้จำเลยฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง เพราะการพิจารณาว่าคดีต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวพิจารณาตามโทษที่เป็นรายกระทงมิใช่พิจารณาโทษที่รวมทั้งคดี เมื่อโทษที่ลงแก่จำเลยในคดีนี้แต่ละกระทงจำคุกไม่เกินห้าปีจึงต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงทุกกระทง จำเลยจึงมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ผู้พิพากษาอนุญาตให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๑ การที่ศาลชั้นต้นสั่งในคำร้องดังกล่าวว่า เป็นกรณีศาลอุทธรณ์ภาค ๘ พิพากษาแก้ไขเล็กน้อยและให้ลงโทษจำคุกเกิน ๕ ปี ไม่ต้องห้ามจำเลยฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง จึงไม่จำเป็นต้องมีการรับรองในฎีกา ยกคำร้อง และมีคำสั่งรับฎีกาของจำเลยนั้น จึงเป็นกรณีสั่งโดยผิดหลงและเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ไม่ชอบ ถือว่าศาลชั้นต้นไม่ได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามบทบัญญัติว่าด้วยการพิจารณาคดี ศาลฎีกามีอำนาจที่จะยกขึ้นวินิจฉัย โดยให้เพิกถอนคำสั่งและการดำเนินการดังกล่าวของศาลชั้นต้นที่ไม่ชอบเสียได้และสั่งให้ศาลชั้นต้นดำเนินการให้ถูกต้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๐๙ (๒) ประกอบมาตรา ๒๒๕

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

๑.๔ กรณีมีการลดโทษต้องถือ“โทษสุทธิ”หลังจากลดโทษเหตุต่างๆ แล้ว
ฎีกาที่ ๒๓๕๗/๒๕๖๘ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตาม ป.อ.
มาตรา ๓๓๕ (๑๒) วรรคแรก ประกอบมาตรา ๓๓๖ ทวิ วางโทษจำคุก ๑ ปี
๖ เดือน เพิ่มโทษและลดโทษจำเลยแล้วคงจำคุก ๑๓ เดือน ๑๕ วัน ศาล
อุทธรณ์ภาค ๗ พิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยมีความผิดตาม ป.อ. มาตรา
๓๓๕ (๑๒) วรรคสาม ประกอบมาตรา ๓๓๖ ทวิ วางโทษจำคุก ๔ ปี ๖
เดือน เพิ่มโทษและลดโทษจำเลยแล้ว คงจำคุก ๓ ปี ๔ เดือน ๑๕ เป็น
กรณีศาลอุทธรณ์ภาค ๗ พิพากษาแก้เฉพาะวรรคของความผิดในบท
มาตราเดียวกันมิได้เป็นการแก้บทความผิด แม้จะแก้โทษด้วย ก็เป็นการ
แก้ไขเล็กน้อยและคงลงโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี คดีจึงต้องห้ามมิให้คู่ความ
ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

๑.๕ กรณีมีการเพิ่มโทษจำเลยฐานไม่เช็ดหลาบต้องนำกำหนดโทษที่
ศาลเพิ่มแก้จำเลยมารวมคำนวณเข้าด้วย
ฎีกาที่ ๔๑๘๙/๒๕๕๐ (ปชญ) การที่จะพิจารณาว่าคดีใดต้องห้ามฎีกาใน
ปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่งหรือไม่นั้น ต้อง
พิจารณาเป็นรายกระทงความผิดและกำหนดโทษสุดท้ายที่จำเลยได้รับ
ซึ่งการเพิ่มโทษจำเลยในความผิดใด โทษที่เพิ่มขึ้นก็ย่อมรวมเป็นโทษที่
ศาลจะนำไปกำหนดโทษสุดท้ายที่จำเลยได้รับในความผิดนั้น ดังนั้น จึง
ต้องนำการเพิ่มโทษมาคำนวณในการใช้สิทธิฎีกาด้วย ศาลอุทธรณ์ภาค
๒ กำหนดโทษสุดท้ายที่จำเลยที่ ๑ ได้รับให้จำคุกแต่ละกระทงเกิน ๕ ปี
จำเลยที่ ๑ จึงไม่ต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา
๒๑๘ วรรคหนึ่ง

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

๑.๖ กรณีศาลเยาวชนเปลี่ยนโทษจำคุกเป็นส่งตัวจำเลยไปรับการฝึกอบรม ไม่ถือเป็นการลงโทษและต้องถือว่าเป็นกรณีจำคุกไม่เกิน ๕ ปี เมื่อศาลอุทธรณ์พิพากษายืน คู่ความต้องห้ามฎีกาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง

ฎีกาที่ ๕๐๔-๕๐๖/๒๕๖๑ ความผิดฐานกระทำชำเราผู้เสียหายที่ ๒ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๒๗๗ วรรคสาม จำคุก ๖ ปี เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นส่งตัวไปฝึกอบรมขั้นต่ำไม่น้อยกว่า ๕ ปี ขั้นสูงไม่เกินกว่า ๗ ปี ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ พิพากษาแก้เป็นว่า ให้เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นส่งตัวไปฝึกอบรมกำหนดขั้นต่ำไม่น้อยกว่า ๑ ปี ขั้นสูงไม่เกิน ๒ ปี อันเป็นการพิพากษาแก้ไขเฉพาะระยะเวลาการฝึกอบรม ซึ่งไม่ใช่โทษตาม ป.อ. มาตรา ๑๘ จึงเป็นการแก้ไขเล็กน้อยและต้องถือว่าศาลล่างทั้งสองพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกิน ๕ ปี ต้องห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง ประกอบ พ.ร.บ.ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๖ ที่โจทก์ฎีกาขอให้ลงโทษจำเลยตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น เป็นการโต้แย้งดุลพินิจในการกำหนดโทษเป็นปัญหาข้อเท็จจริง จึงต้องห้ามมิให้ฎีกาตามบทบัญญัติดังกล่าว ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

หมายเหตุ การรอกการกำหนดโทษและคุมความประพฤติไว้ ไม่ถือว่าเป็นการลงโทษ ต้องถือว่าศาลชั้นต้นมิได้พิพากษาให้ลงโทษจำคุกจำเลยเกิน ๕ ปี

ฎีกาที่ ๕๔๖/๒๕๖๒ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดฐานร่วมกันทำร้ายร่างกายผู้อื่นตาม ป.อ. มาตรา ๒๕๕ ประกอบมาตรา ๘๓ แต่ให้รอกการกำหนดโทษและคุมความประพฤติไว้ จึงไม่เป็นการลงโทษตาม ป.อ. มาตรา ๑๘ และต้องถือว่าศาลชั้นต้นมิได้พิพากษาให้ลงโทษจำคุกจำเลยเกิน ๕ ปี เมื่อศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิพากษายืน จึงต้องห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง ประกอบ พ.ร.บ.ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๑๘๒/๑ ที่จำเลยฎีกาว่าพยานหลักฐานโจทก์ฟังไม่ได้ว่าจำเลยกระทำความผิด เป็นฎีกาโต้แย้งดุลพินิจในการรับฟังพยานหลักฐานของศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์ พิพากษาเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง จึงต้องห้ามฎีกา

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

๑.๗ ศาลชั้นต้นลงโทษจำคุก ศาลอุทธรณ์เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นกักขังแทนเป็นการแก้ไขเล็กน้อย ต้องห้ามฎีกาในข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง

ฎีกาที่ ๕๒๑๖/๒๕๕๖ ศาลชั้นต้นพิพากษาจำคุกจำเลย ๑ เดือน ศาลอุทธรณ์ภาค ๒ พิพากษาแก้เป็นว่า ให้เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นลงโทษกักขังจำเลยแทนโทษจำคุก มีกำหนด ๑ เดือน เป็นกรณีที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๒ พิพากษาแก้ไขเล็กน้อย คดีจึงต้องห้ามมิให้จำเลยฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง ที่จำเลยฎีกาขอให้รื้อการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลยนั้น เป็นการโต้เถียงดุลพินิจในการลงโทษของศาลอุทธรณ์ภาค ๒ เป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ต้องห้ามตามบทบัญญัติดังกล่าว

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๕๕๕๓/๒๕๓๙ ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลย ๑๕ วัน และบวกโทษจำคุกที่รื้อการลงโทษไว้อีก ๑๕ วัน รวมจำคุก ๓๐ วัน ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้ให้ลงโทษกักขัง ๓๐ วัน แทน เป็นการแก้ไขเล็กน้อย ต้องห้ามมิให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง การที่จำเลยฎีกาขอให้รื้อการลงโทษ เป็นฎีกาดุลพินิจในการวางโทษจำเลยของศาลอุทธรณ์ จึงเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ทั้งการที่ศาลอุทธรณ์เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นโทษกักขังแทนตาม ป.อ. มาตรา ๒๓ นั้น ไม่อาจนำโทษจำคุกที่รื้อการลงโทษไว้ในคดีก่อนมาบวกเข้ากับโทษในคดีนี้ได้ เพราะตาม ป.อ. มาตรา ๕๘ คำว่า “และศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุกสำหรับความผิด” นั้น หมายความว่า จำเลยต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกจริง ๆ ปัญหานี้เป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดฎีกา ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

๑.๘ ศาลชั้นต้นพิพากษาปรับสถานเดียวและให้ริบของกลาง ศาลอุทธรณ์
แก้เพียงว่าให้คืนของกลางแก่จำเลย เป็นการแก้ไขเพียงเล็กน้อย

ฎีกาที่ ๖๕๖๖/๒๕๖๒ อารูปรื่นของกลางเป็นอารูปรื่นมีทะเบียนจึงไม่ใช่
ทรัพย์สินที่มีไว้เป็นความผิดที่กฎหมายกำหนดให้ต้องริบเสียทั้งสิ้นตาม ป.อ.
มาตรา ๓๒ แต่เป็นทรัพย์สินซึ่งจำเลยได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด
ซึ่งศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจที่จะสั่งให้ริบหรือไม่ริบก็ได้ ตาม ป.อ.
มาตรา ๓๓ (๑) คดีนี้ศาลชั้นต้นลงโทษปรับจำเลยสถานเดียว และริบอารูปรื่น
ของกลาง ศาลอุทธรณ์ภาค ๕ พิพากษาแก้เฉพาะให้คืนอารูปรื่นของ
กลางแก่จำเลยเท่านั้น จึงเป็นการพิพากษาแก้ไขเล็กน้อย ต้องห้ามมิให้
คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

๑.๙ ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๘ ทั้งสองวรรค ห้ามฎีกาเฉพาะใน
ปัญหาข้อเท็จจริงเท่านั้น หากเป็นปัญหาข้อกฎหมาย
คู่ความย่อมไม่ต้องห้ามฎีกา

ฎีกาที่ ๒๙๙๓/๒๕๓๐ แม้โจทก์จะต้องห้ามมิให้ฎีกาใน
ข้อเท็จจริงก็ตาม แต่ฎีกาของโจทก์ที่ว่าศาลอุทธรณ์นับ
อายุของผู้เสียหายคลาดเคลื่อนเป็นการวินิจฉัย
ข้อเท็จจริงผิดจากพยานหลักฐานในสำนวน ไม่ชอบด้วย
กระบวนการพิจารณานั้น เป็นข้อกฎหมาย จึงไม่ต้องห้ามฎีกา

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

๑.๑๐ ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๘ ให้ความสำคัญกับโทษจำคุกตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ โดยไม่ต้องคำนึงถึงโทษที่ศาลชั้นต้นลงแก่จำเลย หมายถึงให้ดูโทษที่ศาลอุทธรณ์กำหนดเป็นหลัก คือ ถ้าวางโทษจำคุกจำเลยไม่เกิน ๕ ปี ต้องห้ามทั้งโจทก์และจำเลยฎีกาข้อเท็จจริงตามมาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง

ฎีกาที่ ๗๙๖-๗๙๗/๒๕๑๘ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราให้จำคุก ๑๐ ปี ศาลอุทธรณ์ฟังข้อเท็จจริงอย่างเดียวกับศาลชั้นต้นแต่เห็นว่าจำเลยอายุ ๑๖ ปี พิจารณาแก้โดยลดมาตราส่วนโทษให้กึ่งหนึ่งตาม ป.อ. มาตรา ๗๕ ให้จำคุก ๕ ปี ดังนั้น เป็นการแก้ไขเล็กน้อย ต้องห้ามมิให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

แต่ถ้าศาลอุทธรณ์พิพากษาจำคุกจำเลยเกิน ๕ ปี ห้ามเฉพาะโจทก์ฎีกาในข้อเท็จจริง แต่ไม่ห้ามจำเลยตามมาตรา ๒๑๘ วรรคสอง โดยไม่ต้องสนใจว่าศาลชั้นต้นจะลงโทษจำคุกจำเลยมากี่ปี

ฎีกาที่ ๘๓๔๔/๒๕๔๔ ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยทั้งสองตลอดชีวิตฐานร่วมกันข่มขืนกระทำชำเราอันมีลักษณะโหดร้ายและลงโทษประหารชีวิตฐานร่วมกันฆ่าผู้อื่นเพื่อปกปิดความผิดอื่น ศาลอุทธรณ์ภาค ๖ พิจารณาแก้โดยลดโทษให้หนึ่งในสามลงโทษจำคุก ๓๓ ปี ๔ เดือน และจำคุกตลอดชีวิตตามลำดับ จึงเป็นการแก้ไขเฉพาะโทษ กรณีเป็นการแก้ไขเล็กน้อยและให้ลงโทษจำคุกจำเลยทั้งสองเกิน ๕ ปี ดังนั้น ที่โจทก์ร่วมฎีกาว่าจำเลยทั้งสองให้การรับสารภาพเพราะจำนนต่อหลักฐาน ขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสองตายตกไปตามกัน...

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

...อันหมายถึงให้ลงโทษประหารชีวิตซึ่งเป็นฎีกาดุลพินิจในการลงโทษ เป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง จึงต้องห้ามมิให้โจทก์ซึ่งหมายความว่าโจทก์ร่วมด้วยฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงดังกล่าวตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๘ วรรคสอง ส่วนความผิดฐานร่วมกันชิงทรัพย์เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษประหารชีวิต ศาลอุทธรณ์ภาค ๖ พิพากษาแก้เป็นว่าจำเลยทั้งสองร่วมกันลักทรัพย์ในเคหสถานเวลากลางคืนลดโทษให้คนละหนึ่งในสามแล้ว คงจำคุก ๔ ปี เป็นการแก้ทั้งบทและโทษ กรณีเป็นการแก้ไขมาก จึงไม่ต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๗๔๕๕/๒๕๕๓ แม้ศาลอุทธรณ์ภาค ๖ พิพากษาแก้คำพิพากษาศาลชั้นต้นทั้งบทความผิดและแก้โทษที่ลงแก้จำเลยทั้งสอง แต่ก็เป็นการแก้ไขเพียงปรับวรรคของบทความผิดให้ถูกต้อง โดยมีได้แก่ฐานความผิด ถือว่าเป็น การแก้ไขเล็กน้อยและให้ลงโทษจำคุกจำเลยทั้งสองเกินห้าปี ต้องห้ามมิให้โจทก์ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๘ วรรคสอง ฎีกาของโจทก์เป็นการโต้แย้งดุลพินิจในการกำหนดโทษ เป็นฎีกาปัญหาข้อเท็จจริง ต้องห้ามตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๕ บัญญัติว่า “ในคดีที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าศาลอุทธรณ์ยังคงลงโทษจำเลยไม่เกินกำหนดที่ว่ามานี้ ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง แต่ข้อห้ามนี้มีให้ใช้แก่จำเลยในกรณีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้ไขมากและเพิ่มเติมโทษจำเลย”

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

หลักห้ามคู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๕

ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ศาลอุทธรณ์ยังคงลงโทษจำเลยไม่เกินกำหนดที่ว่ามานี้

ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง

ยกเว้น จำเลยฎีกาในข้อเท็จจริงได้ ถ้าศาลอุทธรณ์แก้ไขมากและเพิ่มเติมโทษจำเลย

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๔๙๐/๒๕๖๗ ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำคุก
จำเลย ๒ ปี โดยไม่รอกการลงโทษ ศาลอุทธรณ์ภาค ๗
พิพากษาแก้เป็นว่าให้จำคุก ๑ ปี และปรับ ๕,๐๐๐ บาท ให้
รอกการลงโทษและคุ้มครองประพฤติดไว้ เป็นการแก้ไขมาก
แต่ศาลอุทธรณ์ภาค ๗ ยังคงลงโทษจำเลยจำคุกไม่เกิน ๒
ปี และปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท ต้องห้ามมิให้คู่ความฎีกา
ในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๙ ฎีกาโจทก์
ขอให้ไม่รอกการลงโทษจำเลยเป็นฎีกาข้อเท็จจริง ต้องห้าม
มิให้ฎีกาตามบทกฎหมายดังกล่าว

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๓๗๓๐/๒๕๖๑ ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลยฐานมีอาวุธปืน
โดยไม่ได้รับใบอนุญาต จำคุก ๑ ปี ฐานพาอาวุธปืนไปในเมือง
หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะโดยไม่ได้รับใบอนุญาต จำคุก ๖ เดือน
ฐานประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส จำคุก ๑ ปี รวม
จำคุก ๒ ปี ๖ เดือน จำเลยรับสารภาพ ลดโทษให้กึ่งหนึ่งคงจำคุก
๑๕ เดือน ศาลอุทธรณ์ภาค ๕ พิพากษาแก้เป็นว่า ฐานมีอาวุธปืนและ
เครื่องกระสุนปืนโดยไม่ได้รับใบอนุญาต ให้ลงโทษปรับ ๒๐,๐๐๐
บาท ฐานพาอาวุธปืนไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะโดยไม่ได
รับใบอนุญาต ปรับ ๑๐,๐๐๐ บาท และฐานประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่น
ได้รับอันตรายสาหัส ปรับ ๖,๐๐๐ บาท อีกสถานหนึ่ง รวมเป็นปรับ
๓๖,๐๐๐ บาท เมื่อลดโทษกึ่งหนึ่งแล้ว...

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

... คงจำคุก ๑๕ เดือน และปรับ ๑๘,๐๐๐ บาท
แล้วรอกการลงโทษจำคุกกับคุมความประพฤติ
ของจำเลยไว้ อันเป็นกรณีที่ ศาลชั้นต้นและ
ศาลอุทธรณ์ภาค ๕ ลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกิน
กระทรวงละ ๒ ปี และปรับไม่เกินกระทรวงละ
๔๐,๐๐๐ บาท จึงห้ามมิให้โจทก์ฎีกาในปัญหา
ข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๙

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๒๖๖๑/๒๕๖๑ ความผิดฐานเก็บของป่า ศาลชั้นต้น
พิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยทั้งสองคนละ ๑ ปี ลดโทษกึ่งหนึ่ง
คงจำคุกคนละ ๖ เดือน ศาลอุทธรณ์ภาค ๘ พิพากษาแก้เป็นว่า
จำเลยทั้งสองไม่มีความผิดฐานเก็บของป่า แต่ยังคงมีความผิด
ฐานยึดถือครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินหรือกระทำด้วย
ประการใด ๆ อันเป็นการเสื่อมเสียแก่สภาพป่าสงวนแห่งชาติ
ให้ปรับจำเลยทั้งสองคนละ ๒๐,๐๐๐ บาท อีกสถานหนึ่ง
ลดโทษกึ่งหนึ่งคงปรับคนละ ๑๐,๐๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอ
การลงโทษไว้ ๑ ปี ...

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

...ดังนี้ แม้ศาลอุทธรณ์ภาค ๘ จะได้ออการลงโทษจำคุกแก่จำเลยทั้งสองอันเป็นการแก้ไขมากก็ตาม แต่เมื่อศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค ๘ พิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยทั้งสองไม่เกิน ๒ ปี คดีจึงต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ตามป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๕ ที่โจทก์ฎีกาขอให้ไม่รอลงโทษนั้นเป็นฎีกาโต้แย้งดุลพินิจในการกำหนดโทษเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ต้องห้ามฎีกาตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายมาตราดังกล่าว ที่ศาลชั้นต้นสั่งรับฎีกาโจทก์ในข้อนี้มานั้นไม่ชอบศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

หมายเหตุ หากพิจารณาด้านจำเลย จะเห็นว่าแม้จะเป็นการแก้ไขมาก แต่ก็ไม่มีการเพิ่มเติมโทษจำเลยแต่อย่างใด จำเลยก็ไม่อาจฎีกาในข้อเท็จจริงได้เช่นกัน

ฎีกาที่ ๑๖๓๘/๒๕๖๑ ความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่น ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๒๕๕ จำคุก ๒ เดือน ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยมีความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๓๕๑ (เดิม) จำคุก ๑ เดือน เป็นการแก้ไขทั้งบทและโทษอันเป็นการแก้ไขมาก แต่มิได้เพิ่มเติมโทษจำเลย ทั้งศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ยังคงลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกินสองปี จึงต้องห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๕ จำเลยฎีกาข้อที่ศาลชั้นต้นสั่งไม่รับฎีกาว่า พยานหลักฐานโจทก์ฟังไม่ได้ว่าจำเลยกระทำความผิดตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๓ เป็นการโต้แย้งดุลพินิจการรับฟังพยานหลักฐานของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ อันเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ต้องห้ามฎีกาตามบทบัญญัติดังกล่าว

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

๒.๑ หากศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์แม้เพียงศาลใดศาลหนึ่งลงโทษจำคุกจำเลยเกิน ๒ ปี หรือปรับเกิน ๔๐,๐๐๐ บาท คู่ความย่อมสามารถฎีกาในข้อเท็จจริงได้ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๕

๒.๒ แม้ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้ทั้งบทและโทษอันเป็นการแก้ไขมาก แต่ถ้าไม่ได้เพิ่มเติมโทษจำเลยย่อมฎีกาในข้อเท็จจริงไม่ได้

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๑๕๗๓๔/๒๕๕๗ ความผิดฐานเสพเมทแอมเฟต้ามินของจำเลยที่ ๒ นั้น แม้ศาลอุทธรณ์รอกการลงโทษจำคุกจำเลยที่ ๒ อันเป็นการแก้ไขมากก็ตาม แต่เมื่อศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกิน ๒ ปี คดีจึงต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๕ เมื่อโจทก์ฎีกาขอให้ไม่รอกการลงโทษนั้นเป็นการโต้แย้งดุลพินิจในการกำหนดโทษ จึงเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงและต้องห้ามฎีกาตามบทบัญญัติกฎหมายดังกล่าว

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

๒.๓ โจทก์ร่วมมีฐานะเป็นโจทก์เช่นเดียวกัน จึงต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตามมาตรา ๒๑๙ ด้วย

ฎีกาที่ ๒๘๗๕/๒๕๔๗ ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษฐานพาอาวุธปืนไปในเมืองและหมู่บ้านโดยไม่ได้รับใบอนุญาตจำคุก ๖ เดือน ฐานบุกรุกจำคุก ๖ เดือน ลดโทษให้กึ่งหนึ่ง คงจำคุก ๖ เดือน ศาลอุทธรณ์ภาค ๖ พิพากษาลดโทษกึ่งหนึ่งแล้ว คงปรับ ๑๐,๐๐๐ บาท อีกสถานหนึ่ง โทษจำคุกให้รอการลงโทษ ๒ ปี ดังนี้ แม้คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๖ จะได้ออการลงโทษจำคุกจำเลยอันเป็นการแก้ไขมากก็ตาม แต่เมื่อศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค ๖ พิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกิน ๒ ปี คดีนี้จึงต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๙ ที่โจทก์ร่วมฎีกาขอให้ไม่รอการลงโทษนั้น เป็นฎีกาโต้แย้งดุลพินิจในการกำหนดโทษเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ต้องห้ามฎีกาตาม บทบัญญัติแห่งกฎหมายมาตราดังกล่าว

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

๓. การที่ศาลอุทธรณ์แก้ไขวรรคความผิดให้ชัดเจน ไม่ใช้การแก้บทความผิด แม้จะมีการแก้โทษด้วย ก็เป็นการแก้ไขเล็กน้อย

ฎีกาที่ ๕๔๕๕/๒๕๕๓ ศาลอุทธรณ์ภาค ๘ แก้อำนาจพิพากษาศาลชั้นต้นว่า จำเลยทั้งสองมีความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๓๓๕ (๒) (๓) วรรคสอง โดยไม่ได้ใช้อัตราโทษตามที่มาตรา ๓๓๖ ทวิ กำหนดไว้ นั่น ลักษณะความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๓๓๕ วรรคแรกและวรรคสองไม่แตกต่างกัน และมีระวางโทษขั้นต่ำจำคุกตั้งแต่ ๑ ปี เหมือนกัน ต่างกันเฉพาะระวางโทษขั้นสูงซึ่งมาตรา ๓๓๕ วรรคแรกระวางโทษขั้นสูงจำคุก ๕ ปี ส่วนวรรคสองระวางโทษขั้นสูงจำคุก ๗ ปี จึงไม่เป็นกรณีที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๘ แก้บทลงโทษ เมื่อศาลอุทธรณ์ภาค ๘ เพียงแต่แก้จำนวนโทษ มิได้แก้บทลงโทษจึงเป็นกรณีที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๘ พิพากษาแก้ไขเล็กน้อยและให้ลงโทษจำคุกจำเลยทั้งสองไม่เกิน ๕ ปี จำเลยทั้งสองจึงต้องห้ามมิให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๙ วรรคหนึ่ง

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

๔. กรณีที่ถือว่าศาลอุทธรณ์แก้ไขมาก

๔.๑.๑ ศาลอุทธรณ์แก้ไขทั้งบทความผิดและโทษ เช่น แก้เป็นเรื่องป้องกัน จำเป็น หรือบันดาลโทสะ ถือว่าเป็น การแก้บทแล้ว และถ้าแก้จากรอเป็นไม่รอการลงโทษ ก็ เป็นการเพิ่มเติมโทษด้วยเช่นกัน

๔.๒ ศาลอุทธรณ์แก้เรื่องรอการลงโทษ

๔.๒.๑ ศาลอุทธรณ์แก้จากไม่รอการลงโทษเป็นให้รอ การลงโทษ เป็นการแก้ไขมาก แต่ไม่เพิ่มเติมโทษจำเลย

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๔๒๙๒/๒๕๔๗ ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลยให้จำคุกกระหนงละ ๒ เดือน รวม ๔ กระหนง จำคุก ๘ เดือน ลดโทษให้กึ่งหนึ่ง คงจำคุก ๔ เดือน ศาลอุทธรณ์ภาค ๗ พิพากษาแก้เป็นว่าให้จำคุกกระหนงละ ๑ เดือน และปรับกระหนงละ ๒,๐๐๐ บาท รวม ๔ กระหนง เป็นจำคุก ๔ เดือน ปรับ ๘,๐๐๐ บาท ลดโทษให้กึ่งหนึ่ง คงจำคุก ๒ เดือน ปรับ ๔,๐๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้ ๒ ปี เป็นกรณีที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ลงโทษจำคุกจำเลยแต่ละกระหนงไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เมื่อศาลอุทธรณ์ลงโทษจำเลยไม่เกินกำหนดดังกล่าว คดีนี้จึงต้องห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๙ การที่โจทก์ฎีกาขอให้ลงโทษจำเลยตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น จึงเท่ากับว่าเป็นการฎีกาขอให้เพิ่มเติมโทษจำเลยและไม่รอการลงโทษฎีกาของโจทก์จึงเป็นฎีกาโต้แย้งดุลพินิจของศาลว่าสมควรลงโทษจำเลยเพียงใด จึงเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ต้องห้ามมิให้ฎีกาตามบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้น

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

๔.๒.๒ ศาลอุทธรณ์แก้จากรอการลงโทษเป็นไม่รอการลงโทษเป็นการแก้ไขมากและเพิ่มเติมโทษจำเลย

ฎีกาที่ ๗๒๙/๒๕๓๓ (ปชญ) ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดให้จำคุก ๔ เดือน ปรับ ๑,๐๐๐ บาท โทษจำคุกให้การลงโทษไว้มีกำหนด ๒ ปี ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นจำคุก ๒ เดือน ไม่รอการลงโทษจำคุกและไม่ปรับ การที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้คำพิพากษาศาลชั้นต้นที่รอการลงโทษจำคุกให้จำเลยเป็นไม่รอการลงโทษจำคุกนั้น เป็นการเพิ่มเติมโทษจำเลย จึงไม่ต้องห้ามจำเลยฎีกาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๙

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

๔.๓ ศาลอุทธรณ์แก้จากโทษปรับสถานเดียวเป็นจำคุก แล้วเปลี่ยนโทษจำคุกเป็นกักขังแทน เป็นการแก้ไขมากและเพิ่มเติมโทษจำเลย

ฎีกาที่ ๒๖๙๕/๒๕๔๘ ความผิดฐานเป็นผู้จัดให้มีการเล่นพนัน ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลยที่ ๑ ให้ปรับสถานเดียว ๑,๐๐๐ บาท ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิจารณาแก้เฉพาะโทษเป็นจำคุกสถานเดียวมีกำหนด ๑ เดือน แต่ให้เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นโทษกักขังแทนเป็นกรณีแก้ไขมากและเพิ่มเติมโทษจำเลย ไม่ต้องห้ามจำเลยที่ ๑ ฎีกา ในปัญหาข้อเท็จจริงตามมาตรา ๒๑๙

๔.๔ ศาลอุทธรณ์แก้เป็นไม่เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นส่งตัวเด็กไปรับการฝึกและอบรม เป็นการแก้ไขมาก

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

๕. ความเหมือนและความต่างระหว่างมาตรา ๒๑๘ และ ๒๑๙

๕.๑ ความเหมือนของมาตรา ๒๑๘ และมาตรา ๒๑๙ คือ เป็นหลักการห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงเหมือนกัน

➡ ถ้าเข้าเกณฑ์ห้ามฎีกาข้อเท็จจริงตามมาตรา ๒๑๘ เป็นกรณีศาลอุทธรณ์พิพากษายืนหรือแก้ไขเล็กน้อย หรือ

➡ เข้าเกณฑ์ห้ามฎีกาตามมาตรา ๒๑๙ ที่ศาลล่างทั้งสองต่างพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกิน ๒ ปี

➡ คู่ความถูกจำกัดสิทธิฎีกาเฉพาะปัญหาข้อเท็จจริงเท่านั้น แต่ถ้าฎีกาในปัญหาข้อกฎหมายย่อมมีสิทธิฎีกาได้ ไม่ต้องห้ามทั้งมาตรา ๒๑๘ และ ๒๑๙

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

๕.๒ ความต่างของมาตรา ๒๑๘ และมาตรา ๒๑๙

๕.๒.๑ มาตรา ๒๑๙ มีหลักการจำกัดสิทธิฎีกาเพราะศาลล่างทั้งสองต่างเห็นพ้องให้พิพากษาลงโทษจำเลยเพียงเล็กน้อย คือจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ จึงไม่สมควรจะให้ฎีกาในข้อเท็จจริงได้ แต่ถ้าศาลใดศาลหนึ่งเห็นต่างออกไปว่า ไม่ใช่เรื่องเล็กน้อย โดยให้จำคุกเกิน ๒ ปี หรือปรับเกิน ๔๐,๐๐๐ บาท ก็ไม่ควรไปจำกัดสิทธิฎีกา

แตกต่างจากมาตรา ๒๑๘ ที่คำนึงเฉพาะโทษที่จำเลยได้รับตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ไม่สนใจว่าศาลชั้นต้นจะลงโทษจำเลยแค่ไหน อย่างไร เพราะการจำกัดสิทธิฎีกาตามมาตรา ๒๑๘ ให้ความสำคัญกับผลของคำวินิจฉัยของศาลล่างทั้งสองมากกว่าว่าแตกต่างกันมากหรือน้อยเพียงใด โดยใช้เฉพาะกรณีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนหรือแก้ไขเล็กน้อยเท่านั้น หากศาลอุทธรณ์พิพากษายืนหรือแก้ไขเล็กน้อยและยังคงลงโทษจำเลยไม่เกิน ๕ ปี ก็ควรจำกัดสิทธิคู่ความในการฎีกาข้อเท็จจริง ไม่สนใจว่าศาลชั้นต้นวางโทษจำคุกจำเลยมาเท่าใด แต่มาตรา ๒๑๙ พิจารณาอัตราโทษตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นด้วยว่าจำคุกจำเลยไม่เกิน ๒ ปี หรือไม่

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

๕.๒.๒ มาตรา ๒๑๙ วางเงื่อนไขว่า ศาลล่างทั้งสอง
ลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐
บาท หรือทั้งจำทั้งปรับโดยไม่คำนึงว่าศาลอุทธรณ์จะ
พิพากษายืน หรือแก้ไขคำพิพากษาศาลชั้นต้น รวมทั้งไม่
สนใจว่าจะแก้ไขเล็กน้อยหรือแก้ไขมาก

แตกต่างจาก มาตรา ๒๑๘ ที่ให้น้ำหนักแก่ผลของคำ
พิพากษาศาลอุทธรณ์ที่พิพากษายืนหรือแก้ไขเล็กน้อย
จึงจะเข้าเกณฑ์ห้ามฎีกาข้อเท็จจริง

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

๕.๒.๓ มาตรา ๒๑๘ ถ้าศาลอุทธรณ์พิพากษายืนหรือแก้ไขเล็กน้อย จะ
ห้ามทั้งโจทก์และจำเลยฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง โดยฝ่ายโจทก์ถูกห้าม
เด็ดขาด แต่จำเลยให้ฎีกาข้อเท็จจริงได้หากศาลอุทธรณ์ลงโทษจำคุก
จำเลยเกิน ๕ ปี ตามวรรคสอง จำเลยจะถูกห้ามฎีกาข้อเท็จจริงเมื่อศาล
อุทธรณ์ลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกิน ๕ ปี ตามวรรคหนึ่ง

แตกต่างจาก มาตรา ๒๑๕ ที่ห้ามคู่ความ (โจทก์และจำเลย) ฎีกาข้อเท็จจริง
ถ้าศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์จำคุกจำเลยไม่เกิน ๒ ปี โดยโจทก์ถูกห้าม
เด็ดขาดไม่มีข้อยกเว้น แต่จำเลยฎีกาข้อเท็จจริงได้ ถ้าศาลอุทธรณ์
พิพากษาแก้คำพิพากษาศาลชั้นต้น ๒ ประการ คือ แก้ไขมากและเพิ่มเติม
โทษจำเลยด้วย

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

๖. ข้อจำกัดสิทธิฎีกาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๙ ทวิ

ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๙ ทวิ บัญญัติว่า “ห้ามมิให้คู่ความฎีกาคัดค้านคำพิพากษาหรือคำสั่งในข้อเท็จจริงในปัญหาเรื่องวิธีการเพื่อความปลอดภัยแต่อย่างใด แม้คดีนั้นจะไม่ต้องห้ามฎีกาก็ตาม

ในการนับกำหนดโทษจำคุกตามความในมาตรา ๒๑๘ และ ๒๑๙ นั้น ห้ามมิให้คำนวณกำหนดเวลาที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีการเพื่อความปลอดภัยรวมเข้าด้วย”

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

๖.๑ มาตรา ๒๑๙ ทวิ ห้ามคู่ความฎีกาเฉพาะในปัญหาข้อเท็จจริง แต่ไม่ห้ามฎีกาปัญหาข้อกฎหมาย

๖.๒ แม้คดีไม่ต้องห้ามฎีกาในข้อเท็จจริง แต่ถ้าฎีกาคัดค้านคำพิพากษาหรือคำสั่งในข้อเท็จจริงในปัญหาเรื่องวิธีการเพื่อความปลอดภัยแต่อย่างใด ย่อมต้องห้ามฎีกา

คำสั่งศาลฎีกาที่ ๑๙๙/๒๕๓๗ จำเลยฎีกาโดยสรุปว่าจำเลยเห็นพ้องด้วยกับคำพิพากษาศาลชั้นต้น แต่ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่าให้กักกันจำเลยมีกำหนด ๓ ปี ด้วยนั้น จำเลยไม่เห็นด้วยเพราะการลงโทษกักกันตามที่โจทก์ขอมานั้นเป็นการลงโทษแก้แค้น ทดแทนเพิ่มเติมเป็นผลร้ายแก่จำเลย เป็นฎีกาในข้อเท็จจริงในปัญหาวิธีการเพื่อความปลอดภัยอย่างใดเท่านั้น ซึ่งต้องห้ามมิให้คู่ความฎีกาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๙ ทวิวรรคหนึ่ง

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

๖.๓ ในการนับกำหนดโทษจำคุก ห้ามเอากำหนดเวลาที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีการเพื่อความปลอดภัยรวมเข้ามาด้วย

ฎีกาที่ ๑๔๕๕/๒๕๑๑ (ปชญ) การกักกันตาม ป.อ. ไม่ใช่โทษอาญา แต่เป็นวิธีการเพื่อความปลอดภัยอันมีลักษณะเบาว่าโทษจำคุก ฉะนั้น จะอนุโลมกำหนดเวลากักกันเป็นกำหนดโทษจำคุกไม่ได้ และไม่ว่ากักกันจะมีกำหนดเวลาต่ำหรือเกินกว่า ๕ ปี ก็ตาม ย่อมเป็นอันต้องห้ามฎีกา

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

๓. ข้อจำกัดสิทธิฎีกาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๕ ตรี

มาตรา ๒๑๕ ตรี บัญญัติว่า “ในคดีที่ศาลชั้นต้นลงโทษกักขังแทนโทษจำคุก หรือเปลี่ยนโทษกักขังเป็นโทษจำคุก หรือคดีที่เกี่ยวกับการกักขังแทนค่าปรับ หรือกักขังเกี่ยวกับการริบทรัพย์สิน ถ้าศาลอุทธรณ์มีได้พิพากษากลับคำพิพากษาศาลชั้นต้น ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง”

เงื่อนไขสำคัญของมาตรา ๒๑๕ ตรี ที่ต้องห้ามฎีกาต้องประกอบกัน ๒ ส่วน

 ต้องเป็นคดีที่ศาลชั้นต้นลงโทษกักขังแทนโทษจำคุก หรือเปลี่ยนโทษกักขังเป็นโทษจำคุก หรือคดีที่เกี่ยวกับการกักขังแทนค่าปรับ หรือกักขังเกี่ยวกับการริบทรัพย์สิน

 ศาลอุทธรณ์มีได้พิพากษากลับคำพิพากษาศาลชั้นต้น

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๑๗๕๖/๒๕๖๘ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตามฟ้อง ลดโทษให้กึ่งหนึ่งตาม ป.อ. มาตรา ๗๘ คงจำคุก ๒ เดือน เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นกักขังแทน ศาลอุทธรณ์ภาค ๘ พิพากษายืน คดีจึงต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๙ ตี ประกอบ พ.ร.บ. จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๔๙ มาตรา ๔ จำเลยฎีกาขอให้รื้อการลงโทษและคืนรถของกลางแก่เจ้าของกรรมสิทธิ์ เป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ต้องห้ามมิให้ฎีกาตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว ทั้งกรณีไม่อาจรับรองให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงได้

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๔๒๙๒/๒๕๖๗ คดีนี้ศาลชั้นต้นลงโทษกักขังจำเลยแทนโทษจำคุกและศาลอุทธรณ์ภาค ๑ พิพากษายืน คดีจึงต้องห้ามมิให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๙ ตี ประกอบ พ.ร.บ. จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๔๙ มาตรา ๔ และในกรณีนี้ ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๑ ไม่ได้บัญญัติให้ผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาหรือลงชื่อในคำพิพากษาในศาลชั้นต้นอนุญาตให้ฎีกาได้ การอนุญาตให้ฎีกาของผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาลชั้นต้นจึงไม่ชอบ

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๗๘๑/๒๕๖๗ ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยทั้งสองคนละ ๑ เดือน ๑๐ วัน แต่ให้เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นกักขังแทน ศาลอุทธรณ์ภาค ๕ พิพากษาแก้เฉพาะกำหนดเวลาให้พักใช้ใบอนุญาตขับชีษณจำเลยที่ ๒ โดยมีได้แก้ไขในส่วนโทษกักขังของจำเลยทั้งสอง ถือว่าศาลอุทธรณ์ภาค ๕ มิได้พิพากษากลับคำพิพากษาศาลชั้นต้น จึงต้องห้ามมิให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๙ ตริ ประกอบ พ.ร.บ.จัดตั้งศาลแขวงฯ มาตรา ๔ ซึ่งตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๑ ผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาหรือลงชื่อในคำพิพากษาหรือทำความเห็นแย้งในศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์ จะอนุญาตให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงได้เฉพาะแต่ในคดีซึ่งต้องห้ามตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๘, ๒๑๙ และ ๒๒๐ เท่านั้น จะอนุญาตให้ฎีกาในคดีซึ่งต้องห้ามฎีกาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๙ ตริ ไม่ได้

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

๘. ข้อจำกัดสิทธิฎีกาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๐

ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๐ บัญญัติว่า “ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในคดีที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์”

๘.๑ มาตรา ๒๒๐ ห้ามคู่ความฎีกาทั้งในปัญหาข้อกฎหมายและข้อเท็จจริง

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๘๒๖๑/๒๕๖๑ โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยข้อหาร่วมกันพยายามฆ่าผู้อื่นตาม ป.อ. มาตรา ๒๔๘, ๘๐, ๘๓ กับร่วมกันมีอาวุธปืนไม่ทราบชนิดและขนาด โดยไม่มีหมายเลขทะเบียนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับใบอนุญาต ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดฐานเป็นผู้สนับสนุนฐานพยายามฆ่าผู้อื่นตาม ป.อ. มาตรา ๒๔๘ ประกอบมาตรา ๘๐, ๘๖ ข้อหาอื่นนอกจากนี้ให้ยก ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ยกฟ้องจำเลยในความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๒๔๘ ประกอบมาตรา ๘๐, ๘๖ เสียด้วย นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น จึงมีผลเท่ากับศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์ในข้อหาร่วมกันพยายามฆ่าผู้อื่น ตาม ป.อ. มาตรา ๒๔๘, ๘๐, ๘๓ และข้อหาร่วมกันมีอาวุธปืนไม่มีหมายเลขทะเบียนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับใบอนุญาต คดีจึงต้องห้ามมิให้คู่ความฎีกาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๐

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๑๕๓๕/๒๕๖๑ คดีส่วนอาญาศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า จำเลยถูกผู้ตายข่มเหงอย่างร้ายแรงด้วยเหตุอันไม่เป็นธรรมจึงกระทำความผิดต่อผู้ตาย อันเป็นการกระทำความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยบันดาลโทสะตาม ป.อ. มาตรา ๒๔๘ ประกอบมาตรา ๗๒ ผู้ตายไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัยตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒ (๔) จึงยกคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ของโจทก์ร่วมทั้งสอง ต่อมาศาลอุทธรณ์ภาค ๕ เห็นพ้องกับคำวินิจฉัยของศาลชั้นต้นที่ว่า จำเลยกระทำความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยบันดาลโทสะตาม ป.อ. มาตรา ๒๔๘ ประกอบมาตรา ๗๒ ซึ่งเท่ากับว่าศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค ๕ พิพากษายกฟ้องในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นตาม ป.อ. มาตรา ๒๔๘ ดังนั้น ที่โจทก์ร่วมทั้งสองฎีกาขอให้ลงโทษจำเลยในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นตาม ป.อ. มาตรา ๒๔๘ ตามฟ้อง โดยอ้างว่าการกระทำของจำเลยมิใช่การกระทำความผิดโดยบันดาลโทสะ จึงเป็นการฎีกาขอให้ลงโทษจำเลยในข้อหาความผิดที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค ๕ พิพากษายกฟ้อง ซึ่งต้องห้ามมิให้คู่ความฎีกาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๐

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

๘.๒ แม้เป็นการยกฟ้องในชั้นใดส่วนมูลฟ้องก็เข้าเกณฑ์ห้ามฎีกาตามมาตรา ๒๒๐ ได้ (ฎีกาที่ ๒๘๙๑/๒๕๔๐)

๘.๓ ศาลชั้นต้นยกฟ้องหรือสั่งไม่รับฟ้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๑ หากศาลอุทธรณ์พิพากษายืน ย่อมต้องห้ามตามมาตรา ๒๒๐

ฎีกาที่ ๓๒๙๔/๒๕๔๙ ศาลชั้นต้นตรวจคำฟ้องแล้วเห็นว่าเมื่อความผิดเกิดขึ้นในเขตอำนาจของศาลจังหวัดตรังและอยู่ในวิสัยที่โจทก์จะฟ้องจำเลยต่อศาลจังหวัดตรังได้ ทั้งไม่ปรากฏว่าการชำระคดีที่ศาลชั้นต้นจะสะดวกกว่าจึงไม่ประทับรับฟ้อง ศาลอุทธรณ์ภาค ๘ พิพากษายืน ผลเท่ากับศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค ๘ พิพากษายกฟ้อง โจทก์ฎีกาไม่ได้ทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงและปัญหาข้อกฎหมาย ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๐

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

๘.๔ ศาลชั้นต้นสั่งไม่ประทับฟ้องเพราะพนักงานอัยการโจทก์ไม่นำตัวจำเลยมาส่งศาลพร้อมฟ้อง หากศาลอุทธรณ์พิพากษายืน โจทก์ก็ต้องห้ามฎีกาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๐

ฎีกาที่ ๓๑๘๕/๒๕๓๘ เมื่อศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามคำสั่งศาลชั้นต้นที่ว่าโจทก์ฟ้องโดยไม่นำตัวจำเลยมาส่งศาลพร้อมฟ้องจึงสั่งไม่ประทับฟ้องและจำหน่ายคดีเท่ากับศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์ต้องห้ามมิให้คู่ความฎีกาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๐

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

๘.๕ กรณีสิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๕ (๑)-(๓) ศาลชั้นต้นจึงตั้งจำหน่ายคดีของโจทก์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน มีผลเท่ากับศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้อง คู่ความไม่มีสิทธิฎีกาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๐

ฎีกาที่ ๑๘๒๗/๒๕๕๒ ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า โจทก์จำเลยทำสัญญาประนีประนอมยอมความและศาลพิพากษายกฟ้อง เมื่อเป็นความผิดอันยอมความได้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๕ (๒) จึงมีคำสั่งจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ เห็นว่า กรณีดังกล่าวทำให้หนี้ที่จำเลยได้ออกเช็คเพื่อใช้เงินนั้นได้สิ้นผลผูกพันไปก่อนศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด คดีจึงเลิกกันตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๗ สิทธิของโจทก์ในการนำคดีอาญามาฟ้องระงับไป พิพากษายืน ย่อมมีผลว่าศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ ภาค ๑ พิพากษายกฟ้องโจทก์ ต้องห้ามมิให้คู่ความฎีกาตามมาตรา ๒๒๐

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

๘.๖ แม้เหตุผลในการที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องแตกต่างจากศาลชั้นต้นก็ต้องห้ามฎีกาตามมาตรา ๒๒๐ เช่นกัน

ฎีกาที่ ๖๖๕๐/๒๕๕๔ ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่าฟ้องโจทก์เป็นฟ้องซ้ำตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๕ (๔) จึงมีคำสั่งไม่ประทับฟ้องและจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ ศาลอุทธรณ์ภาค ๗ เห็นว่า เมื่อผู้ตายไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัย โจทก์ทั้งสองซึ่งเป็นบิดามารดาจึงไม่มีอำนาจฟ้องคดีนี้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒ (๔) ประกอบมาตรา ๕ (๒), ๒๘ พิพากษาแก้เป็นว่าให้ยกฟ้อง มีผลเท่ากับว่าศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค ๗ พิพากษายกฟ้องโจทก์ ซึ่งต้องห้ามมิให้คู่ความฎีกาไม่ว่าจะเป็นปัญหาข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมาย แม้คดีนี้จะเป็นการพิจารณาชั้นไต่สวนมูลฟ้อง ก็ต้องห้ามมิให้ฎีกาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๐

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๔๐๙/๒๕๖๔ แม้ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโดยอาศัยเหตุคนละเหตุกัน คู่ความก็ต้องห้ามมิให้ฎีกาทั้งข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๐ (ศาลชั้นต้นยกฟ้องเพราะยกประโยชน์แห่งความสงสัยให้จำเลย ส่วนศาลอุทธรณ์ยกฟ้องเพราะฟ้องโจทก์ไม่ชอบ เนื่องจากไม่ครบองค์ประกอบความผิด)

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

๘.๓ ความผิดตามฟ้องรวมการกระทำหลายอย่าง หากทั้งสองศาลลงโทษจำเลยเฉพาะบทเบาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๒ วรรคท้าย ต้องถือว่าบทหนักตามฟ้องศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ให้ยกฟ้องแล้ว ซึ่งต้องห้ามฎีกาตาม มาตรา ๒๒๐

ฎีกาที่ ๕๒๗๕/๒๕๓๕ โจทก์ฟ้องให้ลงโทษจำเลยที่ ๒ ตาม ป.อ. มาตรา ๒๕๗ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยที่ ๒ มีความผิดตามมาตรา ๒๕๕ โจทก์และจำเลยที่ ๒ อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค ๒ พิพากษาให้ยกฟ้องสำหรับจำเลยที่ ๒ เท่ากับศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค ๒ พิพากษายกฟ้องโจทก์ในข้อหาตามมาตรา ๒๕๗ โจทก์จึงฎีกาขอให้ลงโทษจำเลยที่ ๒ ตาม ป.อ. มาตรา ๒๕๗ อีกไม่ได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๐

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

๘.๘ ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง แต่ศาลอุทธรณ์ฟังว่าความผิดตามฟ้องรวมการกระทำความผิดบทเบาด้วย จึงลงโทษจำเลยบทเบาซึ่งเป็นความผิดในตัวเอง โจทก์ก็ต้องห้ามมิให้ฎีกาในบทหนัก เพราะต้องถือว่าบทหนักนั้นศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ได้ยกฟ้องแล้ว

ฎีกาที่ ๑๐๒๓/๒๕๓๑ โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตาม ป.อ. มาตรา ๒๘๘ ศาลชั้นต้นฟังว่าการกระทำของจำเลยเป็นการป้องกันตัวพอสมควรแก่เหตุ พิพากษายกฟ้อง ศาลอุทธรณ์เห็นว่าไม่เป็นการป้องกันแต่เป็นการกระทำโดยบันดาลโทสะและจำเลยไม่มีเจตนาฆ่า พิพากษาลงโทษจำเลยมีความผิดตาม มาตรา ๒๕๐, ๗๒ การที่ศาลล่างทั้งสองต่างยกฟ้องในข้อหาฆ่าผู้อื่นโดยอาศัยข้อเท็จจริง ฎีกาโจทก์ที่ว่าพยานหลักฐานฟังได้ว่าจำเลยมีเจตนาฆ่าผู้ตายขอให้ลงโทษตามฟ้องนั้น เป็นฎีกาในข้อเท็จจริง ต้องห้ามตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๐

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๔๘๘๘/๒๕๖๒ โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยฐานพยายามฆ่าผู้อื่นตาม ป.อ. มาตรา ๒๘๘, ๘๐ จำเลยต่อสู้อ้างเหตุป้องกัน ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่าการกระทำของจำเลยเป็นการป้องกันพอสมควรแก่เหตุตาม ป.อ. มาตรา ๖๘ พิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่าจำเลยมีความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๒๘๗ (๘) ประกอบมาตรา ๖๙ โดยวินิจฉัยว่าการกระทำของจำเลยเป็นการป้องกันเกินสมควรแก่เหตุ เป็นกรณีที่ศาลล่างทั้งสองต่างยกฟ้องในข้อหาพยายามฆ่าผู้อื่นโดยอาศัยข้อเท็จจริง การที่โจทก์ฎีกาขอให้ลงโทษจำเลยฐานพยายามฆ่าผู้อื่นตาม ป.อ. มาตรา ๒๘๘, ๘๐ จึงต้องห้ามตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๐

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

๘.๕ ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่าจำเลยไม่มีความผิดข้อหาใด แม้มิได้พิพากษายกฟ้องในข้อหาอื่น เมื่อศาลอุทธรณ์มิได้แก้คำพิพากษาศาลชั้นต้นในส่วนนี้ ต้องถือว่าศาลอุทธรณ์พิพากษายืนให้ยกฟ้องในข้อหานี้ด้วย ต้องห้ามฎีกา ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๐

ฎีกาที่ ๑๖๓๕/๒๕๓๗ ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่าจำเลยไม่มีความผิดตาม พ.ร.บ.อาวุธปืนฯ แม้ศาลชั้นต้นมิได้พิพากษายกฟ้องโจทก์ในข้อหานี้ก็ตาม ก็ต้องถือว่าศาลชั้นต้นได้พิพากษายกฟ้องในความผิดข้อหานี้แล้ว เมื่อศาลอุทธรณ์มิได้แก้คำพิพากษาศาลชั้นต้นในส่วนนี้ จึงถือว่าศาลอุทธรณ์พิพากษายืนให้ยกฟ้องในข้อหานี้ด้วย ความผิดตาม พ.ร.บ.อาวุธปืนฯ จึงต้องห้ามมิให้ฎีกาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๐

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

๘.๑๐ ศาลอุทธรณ์ยกอุทธรณ์เพราะอุทธรณ์ต้องห้าม ย่อมถือว่ามิได้พิพากษายกฟ้อง ไม่ต้องห้ามฎีกาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๐

คำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๒๖๖๘/๒๕๔๖ ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ส่วนศาลอุทธรณ์พิพากษายกอุทธรณ์เพราะเป็นอุทธรณ์ที่ต้องห้าม จึงมิใช่กรณีที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโดยอาศัยข้อเท็จจริงตามมาตรา ๒๒๐ จึงไม่ต้องห้ามฎีกา

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๑๖๔๓/๒๕๖๘ ความผิดฐานดูหมิ่นเจ้าพนักงาน แจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงาน และฐานหมิ่นประมาทตาม ป.อ. มาตรา ๑๓๖, ๑๓๗ และ ๓๒๖ ศาลชั้นต้นได้สวนมูลฟ้องแล้วเห็นว่าคดีไม่มีมูล พิพากษายกฟ้อง ศาลอุทธรณ์พิพากษายกอุทธรณ์เพราะเป็นอุทธรณ์ต้องห้าม มิใช่กรณีที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษายกฟ้องโจทก์ จึงไม่ต้องห้ามฎีกาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๐ ประกอบ พ.ร.บ.จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๔๙ มาตรา ๔ และ พ.ร.บ.ให้นำวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับในศาลจังหวัด พ.ศ. ๒๕๒๐ มาตรา ๓

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

๘.๑๑ ศาลชั้นต้นยกฟ้องเพราะโจทก์ไม่มาศาลตามกำหนดนัดตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๖ หากศาลอุทธรณ์พิพากษายืน ย่อมต้องห้ามฎีกาตามมาตรา ๒๒๐

ฎีกาที่ ๑๗๕๑/๒๕๔๘ ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๐ ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในคดีที่ ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกฟ้องเพราะโจทก์ไม่มาศาลตามมาตรา ๑๖๖ วรรคหนึ่ง ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน เป็นกรณีที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์ จึงต้องห้ามมิให้โจทก์ฎีกาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๐

ข้อจำกัดสิทธิในการฎีกา (ต่อ)

๘.๑๒ การยกคำร้องขอให้ยกคดีขึ้นพิจารณาใหม่ หรือขอคืนของกลาง แม้ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนก็ไม่ต้องห้ามฎีกาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๐

คำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๙๒๘๐/๒๕๕๑ โจทก์ขอให้ยกคดีขึ้นพิจารณาใหม่ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกคำร้องและศาลอุทธรณ์พิพากษายืน ไม่ใช่กรณีที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์ ไม่อยู่ในบังคับ ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๐

คำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๓๔๒/๒๕๑๙ (ปชญ) ในกรณีที่ผู้ร้องยื่นคำร้องขอคืนทรัพย์สินที่ศาลสั่งริบโดยอ้างว่าผู้ร้องเป็นเจ้าของอันแท้จริง มิได้รู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิดดังบัญญัติไว้ตาม ป.อ. มาตรา ๓๖ นั้น แม้ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษายกคำร้องของผู้ร้องโดยอาศัยข้อเท็จจริง ผู้ร้องก็ย่อมฎีกาได้

การอนุญาตหรือรับรองให้ฎีกา

ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๑ บัญญัติว่า “ในคดีซึ่งห้ามฎีกาไว้โดยมาตรา ๒๑๘, ๒๑๙ และ ๒๒๐ แห่งประมวลกฎหมายนี้ ถ้าผู้พิพากษาคนใดซึ่งพิจารณา หรือลงชื่อในคำพิพากษาหรือทำความเห็นแย้งในศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์พิเคราะห์เห็นว่าข้อความที่ตัดสินนั้นเป็นปัญหาสำคัญอันควรสู่ศาลสูงสุดและอนุญาตให้ฎีกา หรืออธิบดีกรมอัยการลงลายมือชื่อรับรองในฎีกาว่ามีเหตุอันควรที่ศาลสูงสุดจะได้วินิจฉัย ก็ให้รับฎีกานั้นไว้พิจารณาต่อไป”

การอนุญาตหรือรับรองให้ฎีกา (ต่อ)

๑. ข้อจำกัดสิทธิตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๘, ๒๑๙, ๒๒๐ เท่านั้น ที่มาตรา ๒๒๑ ยอมให้มีการอนุญาตหรือรับรองให้ฎีกาได้ (ฎีกาที่ ๕๕๒๔/๒๕๔๑) ฎีกาที่ ๑๗๕๖/๒๕๖๘ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตามฟ้อง ลดโทษให้กึ่งหนึ่งตาม ป.อ. มาตรา ๗๘ คงจำคุก ๒ เดือน เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นกักขังแทน ศาลอุทธรณ์ภาค ๘ พิพากษายืน คดีจึงต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๙ ตี ประกอบ พ.ร.บ. จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๔๙ มาตรา ๔ จำเลยฎีกาขอให้รื้อการลงโทษและคืนรถของกลางแก่เจ้าของกรรมสิทธิ์ เป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ต้องห้ามมิให้ฎีกาตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว ทั้งกรณีไม่อาจรับรองให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงได้

การอนุญาตหรือรับรองให้ฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๗๘๑/๒๕๖๗ ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยทั้งสองคนละ ๑ เดือน ๑๐ วัน แต่ให้เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นกักขังแทน ศาลอุทธรณ์ภาค ๕ พิพากษาแก้เฉพาะกำหนดเวลาที่ให้พักใช้ใบอนุญาตขับขี่ฯ จำเลยที่ ๒ โดยมีได้แก้ไขในส่วนโทษกักขังของจำเลยทั้งสอง ถือว่าศาลอุทธรณ์ภาค ๕ มิได้พิพากษากลับคำพิพากษาศาลชั้นต้น จึงต้องห้ามมิให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๙ ตี ประกอบ พ.ร.บ. จัดตั้งศาลแขวงฯ มาตรา ๔ ซึ่งตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๑ ผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาหรือลงชื่อในคำพิพากษาหรือทำความเห็นแย้งในศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์จะอนุญาตให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงได้เฉพาะแต่ในคดีซึ่งต้องห้ามตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๘, ๒๑๙ และ ๒๒๐ เท่านั้น จะอนุญาตให้ฎีกาในคดีซึ่งต้องห้ามฎีกาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๙ ตี ไม่ได้

การอนุญาตหรือรับรองให้ฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๕๑๘/๒๕๖๗ (ปชญ) การยื่นฎีกาในคดีอาญาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๖ วรรคสอง และมาตรา ๒๒๓ บัญญัติให้ยื่นต่อศาลชั้นต้น และให้เป็นหน้าที่ของศาลชั้นต้นตรวจฎีกาว่าควรจะรับส่งขึ้นไปยังศาลฎีกาหรือไม่ เมื่อผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาลชั้นต้นยังคงปฏิบัติหน้าที่อยู่ที่ศาลชั้นต้น จึงมีอำนาจตรวจฎีกา และเมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าข้อความที่คัดค้านนั้นเป็นปัญหาสำคัญอันควรสู่ศาลสูงสุด ก็มีอำนาจสั่งอนุญาตให้จำเลยฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงไปในคำฟ้องฎีกาเสียทีเดียวได้ แม้จำเลยจะมีได้ยื่นคำร้องเพื่อขอให้มีการส่งอนุญาตให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงมาด้วย (ฎีกาที่ ๓๔๗/๒๕๖๘ วินิจฉัยเช่นเดียวกัน)

การอนุญาตหรือรับรองให้ฎีกา (ต่อ)

หมายเหตุ คดีต้องห้ามอุทธรณ์ในข้อเท็จจริง โดยศาลอุทธรณ์ไม่รับวินิจฉัย จึงยกอุทธรณ์นั้น คู่ความจะมาใช้สิทธิขอรับรองให้ตนฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงที่ยุติไปแล้วไม่ได้

ฎีกาที่ ๘๑๒/๒๕๖๘ การขอให้รับรองฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๑ ต้องเป็นคดีที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยข้อเท็จจริงตามอำนาจของศาลอุทธรณ์ เมื่อปัญหาข้อเท็จจริงต้องห้ามมิให้อุทธรณ์ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๓ ทวิ และศาลอุทธรณ์ภาค ๒ ไม่รับวินิจฉัยอุทธรณ์โจทก์ โจทก์ก็ไม่อาจใช้สิทธิขอรับรองให้โจทก์ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงที่ยุติไปแล้วได้

การอนุญาตหรือรับรองให้ฎีกา (ต่อ)

๒. บุคคลที่กฎหมายกำหนดให้มีอำนาจอนุญาตหรือรับรองฎีกา

- A ผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาในศาลชั้นต้น (ซึ่งอาจเป็นผู้พิพากษาอาวุโสได้)
- B ผู้พิพากษาซึ่งลงชื่อในคำพิพากษาศาลชั้นต้น
- C ผู้พิพากษาซึ่งทำความเห็นแย้งในศาลชั้นต้น
- D ผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาในศาลอุทธรณ์ (ศาลอุทธรณ์ภาค)
- E ผู้พิพากษาซึ่งลงชื่อในคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ (ศาลอุทธรณ์ภาค)
- F ผู้พิพากษาซึ่งทำความเห็นแย้งในศาลอุทธรณ์ (ศาลอุทธรณ์ภาค)
- G อธิบดีกรมอัยการ (อัยการสูงสุด) หรืออัยการผู้ที่ได้รับมอบหมาย ลงลายมือชื่อรับรองในฎีกา

การอนุญาตหรือรับรองให้ฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๒๒๒๐/๒๕๔๔ ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลย ๒ เดือน ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่าให้เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นโทษกักขังแทนมีกำหนด ๒ เดือน เป็นการแก้ไขเล็กน้อย จึงต้องห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง การที่จำเลยฎีกาขอให้การลงโทษหรือจำคุกหรือคำพิพากษามาจากความโดยฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง จึงต้องห้ามตามบทกฎหมายดังกล่าว แม้จำเลยได้ยื่นคำร้องขอให้ผู้พิพากษาซึ่งได้พิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาคดีนี้อนุญาตให้ฎีกา แต่ปรากฏว่าผู้พิพากษาศาลชั้นต้นผู้อนุญาตให้ฎีกา มิใช่ผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาหรือลงชื่อในคำพิพากษาหรือทำความเห็นแย้ง การอนุญาตให้ฎีกานี้จึงไม่ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๑

การอนุญาตหรือรับรองให้ฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๓๐๕๔/๒๕๓๕ จำเลยยื่นคำร้องขออนุญาตยื่นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงพร้อมกับฎีกาภายในกำหนดระยะเวลายื่นฎีกา ถึงแม้ผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาลชั้นต้นจะสั่งอนุญาตให้ฎีกาเมื่อล่วงเลยระยะเวลาฎีกาและย้ายไปรับราชการอยู่ที่ศาลอื่นแล้ว ก็เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

๒.๑ ผู้พิพากษาที่เพียงแต่สืบพยานประเด็นไม่มีอำนาจอนุญาตให้ฎีกา (ฎีกาที่ ๓๔๒๐/๒๕๓๘)

๒.๒ พิจารณาที่เพียงตั้งรับอุทธรณ์ของคู่ความ อันเป็นการตั้งภายหลังจากที่ศาลชั้นต้นพิจารณาพิพากษาคดีเสร็จแล้ว โดยมีได้พิจารณาคดีดังกล่าวเลย ไม่มีอำนาจอนุญาตให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๑ (ฎีกาที่ ๒๕๐๖-๒๕๐๗/๒๕๖๓)

๒.๓ ผู้พิพากษาที่ทำความเห็นแย้งไว้ต้องอนุญาตให้ฎีกาอีกชั้นหนึ่ง (ฎีกาที่ ๑๖๖/๒๕๐๗)

การอนุญาตหรือรับรองให้ฎีกา (ต่อ)

๒.๔ ผู้พิพากษาที่ทำความเห็นแย้งอาจอนุญาตให้ฎีกาล่วงหน้าได้ คำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๔๗๘/๒๕๑๓ (ปชญ) ผู้พิพากษาซึ่งทำความเห็นแย้งได้รับรองไว้ล่วงหน้าให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงได้ ย่อมถือว่าเป็นการอนุญาตให้ฎีกาแล้วตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๑ ผู้ฎีกาต้องยื่นคำร้องภายในกำหนดเวลายื่นฎีกาเท่านั้น จะยื่นเมื่อล่วงพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวหาได้ไม่

๓. กำหนดเวลายื่นคำร้องขออนุญาตหรือรับรองฎีกา

๓.๑ ต้องยื่นคำร้องขออนุญาตหรือรับรองให้ฎีกาภายในกำหนดฎีกา

การอนุญาตหรือรับรองให้ฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๓๑๒๙/๒๕๖๖ จำเลยยื่นฎีกาพร้อมคำร้องขอให้ผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์อนุญาตให้จำเลยฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงเมื่อล่วงพ้นระยะเวลาที่จำเลยมีสิทธิฎีกาคัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ได้เสียแล้ว คำร้องดังกล่าวของจำเลยจึงเป็นการปฏิบัติที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย การที่ผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาลชั้นต้นอนุญาตให้จำเลยฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงและศาลชั้นต้นสั่งรับฎีกาของจำเลย จึงเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน

การอนุญาตหรือรับรองให้ฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๑๒๒๙๑/๒๕๕๕ การขอให้อัยการสูงสุดรับรองในฎีกาว่ามีเหตุอันควรที่ศาลสูงสุดจะได้วินิจฉัยและรับฎีกาไว้พิจารณาต่อไปตามป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๑ นั้น ผู้ฎีกาต้องยื่นคำขอภายในกำหนดเวลายื่นฎีกาตามมาตรา ๒๑๖ เท่านั้น จะยื่นเมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวหาได้ไม่ จำเลยทำหนังสือยื่นต่ออัยการสูงสุดให้รับรองฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงเมื่อพ้นกำหนดเวลายื่นฎีกาแล้ว จึงต้องห้ามตามบทบัญญัติดังกล่าว แม้ต่อมาอัยการสูงสุดจะรับรองว่ามีเหตุอันควรที่ศาลสูงสุดจะได้วินิจฉัยและรับฎีกาไว้พิจารณาต่อไปและศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้รับฎีกาของจำเลยก็ไม่ทำให้ฎีกาของจำเลยกลับกลายเป็นฎีกาที่ชอบด้วยกฎหมาย ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย

การอนุญาตหรือรับรองให้ฎีกา (ต่อ)

๓.๒ หากยื่นภายในกำหนดอายุฎีกาแล้ว การอนุญาตหรือรับรองให้ฎีกาอาจทำภายหลังเมื่อสิ้นอายุฎีกาแล้วได้

๓.๓ กำหนดระยะเวลายื่นฎีกาอาจยื่นคำร้องขอขยายระยะเวลาได้ (ฎีกาที่ ๕๕๘๕/๒๕๔๓)

๓.๔ ศาลมีหน้าที่ส่งคำร้องขออนุญาตหรือรับรองให้ฎีกา

๓.๕ การร้องขอให้ผู้พิพากษาอนุญาตให้ฎีกา ไม่จำเป็นต้องระบุตัวผู้หนึ่งผู้ใดโดยเฉพาะเจาะจงก็ได้

การอนุญาตหรือรับรองให้ฎีกา (ต่อ)

๓.๖ การอนุญาตหรือรับรองให้ฎีกาจะทำลงในฎีกาหรือเอกสารแยกต่างหากจากฎีกาก็ได้

๓.๗ ข้อความแห่งการอนุญาตหรือรับรองให้ฎีกา ต้องมีข้อความว่า “ข้อความที่ตัดสินนั้นเป็นปัญหาสำคัญอันควรสู่ศาลสูงสุด หรือศาลฎีกา” และต้องมีข้อความว่า “อนุญาตให้ฎีกา” ด้วย (ฎีกาที่ ๑๙๑/๒๕๒๐ (ปชญ))

การอนุญาตหรือรับรองให้ฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๓๔๗/๒๕๖๘ คำสั่งของผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาลชั้นต้นในฎีกาของจำเลยว่า “จำเลยยื่นฎีกาภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด รับฎีกาของจำเลย สำเนาให้โจทก์แก้ การส่งไม่มีผู้รับโดยชอบให้ปิด” เป็นการส่งโดยผิดหลงและไม่ได้พิจารณาว่าข้อความที่ตัดสินนั้นเป็นปัญหาสำคัญอันควรสู่ศาลสูงสุดหรือไม่ แล้วอนุญาตให้จำเลยฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงหรือไม่ ศาลฎีกายังไม่มีอำนาจที่จะวินิจฉัยปัญหาตามฎีกาของจำเลยซึ่งเป็นปัญหาข้อเท็จจริงและต้องห้ามมิให้ฎีกาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง ได้ ถือว่าเป็นกรณีที่ศาลชั้นต้นมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามกระบวนการพิจารณา ศาลฎีกามีอำนาจหยิบยกขึ้นวินิจฉัยได้เอง โดยให้เพิกถอนคำสั่งและการดำเนินการที่ไม่ชอบของศาลชั้นต้นแล้วให้ศาลชั้นต้นดำเนินการให้ถูกต้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๐๘ (๒) ประกอบมาตรา ๒๒๕

การอนุญาตหรือรับรองให้ฎีกา (ต่อ)

๓.๘ การอนุญาตหรือรับรองให้ฎีกาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ย่อมไม่มีผล

ฎีกาที่ ๑๕๕๒/๒๕๖๔ จำเลยฎีกาโดยคัดลอกข้อความมาจากอุทธรณ์ของจำเลยทั้งสิ้น คงมีการแก้ไขเฉพาะคำว่าศาลอุทธรณ์ภาค ๗ เป็นศาลฎีกา และมีส่วนเพิ่มเติม พิมพ์ตกหรือพิมพ์ผิดไปจากอุทธรณ์บ้างเล็กน้อยในรายละเอียด ฎีกาของจำเลยจึงเป็นการโต้แย้งเฉพาะคำพิพากษาศาลชั้นต้น มิได้โต้แย้งคัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๗ ว่า พิพากษาไม่ชอบอย่างไรหรือไม่เห็นด้วยกับคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๗ เพราะเหตุใด ทั้งเหตุผลในการวินิจฉัยของศาลชั้นต้นกับศาลอุทธรณ์ภาค ๗ มีบางส่วนก็แตกต่างกัน ฎีกาของจำเลยจึงเป็นฎีกาที่มีได้คัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๗ อันเป็นการไม่ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๓ วรรคสอง ประกอบด้วยมาตรา ๒๑๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๒๕ แม้ผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๗ จะอนุญาตให้ฎีกาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๑ และศาลชั้นต้นรับฎีกาของจำเลยมา ก็เป็นการไม่ชอบ ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย

การอนุญาตหรือรับรองให้ฎีกา (ต่อ)

๓.๕ คำสั่งการอนุญาตหรือรับรองให้ฎีกาเป็น ดุลพินิจเด็ดขาดเฉพาะตัว

ฎีกาที่ ๖๘๕/๒๕๒๓ (ปชญ) ตามบทบัญญัติแห่ง
ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๑ ที่ว่าข้อความที่ตัดสินนั้นเป็น
ปัญหาสำคัญอันควรสู่ศาลสูงสุดนั้น กฎหมายมอบ
ให้เป็นดุลพินิจอันเด็ดขาดของผู้พิพากษาผู้มีคำสั่ง
อนุญาตให้ฎีกา

การอนุญาตหรือรับรองให้ฎีกา (ต่อ)

๓.๑๐ กรณีที่ต้องขออนุญาตหรือรับรองให้
ฎีกา แต่ผู้พิพากษาอ้างว่าคดีไม่ต้องห้ามฎีกา
นั้น เป็นการสั่งโดยผิดหลง ศาลฎีกามีอำนาจ
ยกขึ้นวินิจฉัยโดยเพิกถอนคำสั่งศาลชั้นต้น
ได้ และให้ศาลชั้นต้นพิจารณาใหม่ว่าจะ
อนุญาตหรือไม่อนุญาตตามรูปคดี

การอนุญาตหรือรับรองให้ฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๖๓๐/๒๕๔๓ คดีของจำเลยต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง จำเลย ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ผู้พิพากษาซึ่งลงชื่อในศาลชั้นต้นรับรองว่า ข้อความที่คัดค้านนั้นเป็นปัญหาอันควรสู่ศาลสูงสุดและอนุญาตให้ฎีกา ผู้พิพากษาซึ่งลงชื่อในศาลชั้นต้นมีหน้าที่พิจารณาเพียงว่า ข้อความที่คัดค้าน นั้นเป็นปัญหาลำคัญอันควรสู่ศาลสูงสุดหรือไม่เท่านั้นตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๑ การที่ผู้พิพากษาซึ่งลงชื่อในศาลชั้นต้นสั่งว่าคดีไม่ต้องห้ามฎีกาใน ปัญหาข้อเท็จจริง จึงเป็นการสั่งคดีโดยผิดพลาดและเป็นการดำเนินกระบวนการ พิจารณาที่ไม่ชอบ ถือว่าไม่ได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามบทบัญญัติว่าด้วยการ พิจารณาคดี ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยโดยให้เพิกถอนคำสั่งของศาล ชั้นต้นที่ไม่ชอบเสียได้ และให้ศาลชั้นต้นดำเนินการให้ถูกต้องตามมาตรา ๒๐๘ (๒) ประกอบมาตรา ๒๒๕

การอนุญาตหรือรับรองให้ฎีกา (ต่อ)

๓.๑๑ การรับรองให้ฎีกาตามกฎหมาย ที่บัญญัติขึ้นเป็นพิเศษโดยเฉพาะ ก็ต้องเป็นไปตามบทบัญญัติของ กฎหมายนั้น ไม่อาจนำ ป.วิ.อ. ซึ่งเป็น กฎหมายทั่วไปมาใช้บังคับได้

การอนุญาตหรือรับรองให้ฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๒๘๖๙/๒๕๖๑ คดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด แม้จะอยู่ในชั้นตรวจคำฟ้อง เมื่อศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำฟ้อง โจทก์ยื่นอุทธรณ์ขอให้ศาลชั้นต้นรับชำระคดี ถือว่าเป็นการอุทธรณ์ในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดย่อมเป็นที่สุดตาม พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า หากโจทก์จะฎีกาต้องยื่นคำร้องขออนุญาตฎีกาต่อศาลฎีกาซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะ ไม่อาจนำบทบัญญัติหรือวิธีพิจารณาตาม ป.วิ.อ. เป็นกฎหมายทั่วไปมาใช้บังคับได้ การที่อัยการสูงสุดลงลายมือชื่อรับรองฎีกาของโจทก์ว่ามีเหตุอันสมควรที่ศาลฎีกาจะได้วินิจฉัย เป็นการรับรองให้ฎีกาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๑ มิใช่การยื่นคำร้องขออนุญาตฎีกาต่อศาลฎีกา เมื่อโจทก์ยื่นฎีกาโดยมิได้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อขอให้พิจารณารับฎีกาของโจทก์ไว้วินิจฉัย จึงเป็นการไม่ปฏิบัติตาม พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง เป็นฎีกาที่ไม่ชอบ ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย

การอนุญาตหรือรับรองให้ฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๔๓๓๐/๒๕๖๖ ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิพากษาลงโทษจำเลยที่ ๒ และที่ ๕ ให้จำคุกและปรับ แต่ยังคงเปลี่ยนโทษจำคุกและปรับให้ส่งตัวจำเลยที่ ๒ และที่ ๕ ไปควบคุมเพื่อฝึกอบรมและส่งตัวไปจำคุกหลังจากอายุครบ ๒๔ ปีบริบูรณ์ อันเป็นการกำหนดให้ใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนแทนการลงโทษอาญา ตาม พ.ร.บ.ศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๑๔๒ (๑) และวรรคท้าย ดังนั้น ที่จำเลยที่ ๒ และที่ ๕ ฎีกาขอให้ลงโทษสถานเบาและรอกำหนดโทษหรือรอกำหนดโทษจำคุกซึ่งเป็นการโต้แย้งดุลพินิจของศาลเกี่ยวกับวิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนตามมาตรา ๑๔๐ ฎีกาของจำเลยที่ ๒ และที่ ๕ จึงต้องห้ามฎีกาตามมาตรา ๑๘๒/๑ วรรคหนึ่ง และไม่มีบทบัญญัติใดให้มีการอนุญาตให้ฎีกาในปัญหาดังกล่าวได้ ...

การอนุญาตหรือรับรองให้ฎีกา (ต่อ)

... เพราะหากกฎหมายประสงค์จะให้มีการอนุญาตให้ฎีกาได้แล้ว ก็ชอบที่จะบัญญัติไว้โดยชัดแจ้งเช่นเดียวกับการอนุญาตให้อุทธรณ์ตามมาตรา ๑๘๑ และแม้ปัญหาดังกล่าวจะเป็นปัญหาข้อเท็จจริง กรณีก็ไม่อาจนำบทบัญญัติแห่ง ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๑ โดยอาศัย พ.ร.บ.ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลมได้ เพราะเป็นกรณีที่มีบทบัญญัติเป็นการเฉพาะแล้ว การที่ผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาลชั้นต้นเห็นว่าข้อความที่ตัดสินนั้นเป็นปัญหาสำคัญอันควรสู่ศาลสูงสุดและอนุญาตให้ฎีกา และศาลชั้นต้นสั่งรับฎีกาของจำเลยที่ ๒ และที่ ๕ มานั้นเป็นการไม่ชอบ ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย

